

Danmarks Smørexport 1901—1902.

Af Konsulent *B. Bøggild.*

Smørret er fremdeles i stigende Grad det danske Landbrugs betydeligste Salgsprodukt, og derfor skal det ikke undlades i Aar ligesom tidligere Aar her i »Tidskrift for Landøkonomi« at fremføre de nøjagtigst mulige Meddelelser om Indførselen og Udførselen, saa hurtig som de kunne fremskaffes. — Ved velvillig Imødekommenhed fra statistisk Bureaus Side er det nødvendige Materiale tilvejebragt i en noget fyldigere Skikkelse end den, hvori det offentliggjøres af Bureauet selv. De anførte Tal gjælde Tidsrummet fra Begyndelsen af Oktober til Slutningen af September, idet Materialet kun kan fremskaffes kvartalsvis. — Før at lette Sammenligningen og give et Overblik over Udviklingen ere i de efterfølgende Tabeller de nyeste Tal sammenstillede med de tilsvarende Tal for de nærmest foregaaende Aar.

Smørindførselen ses at være stegen $2\frac{1}{2}$ Mill. Pd., og i Modsætning til de nærmest foregaaende Aar er det fra Sverrig, at Stigningen er kommen. Tilbagegangen i Sverrigs Smørexport fra c. 50 Mill. Pd. i 1896 til c. 37 Mill. Pd. sidste Aar er i Aar standset, og Exporten over Danmark er tiltaget forholdsvis meget. Derimod er der en Nedgang i Smørmængden fra Rusland. Denne Nedgang skyldes formentlig de daarlige Forhold i Finland, saavel i politisk som i økonomisk Henseende, men be-

Smørindførselen til Danmark i Pund.

Fra	$\frac{1}{10}$ 1898— $\frac{30}{9}$ 1899	$\frac{1}{10}$ 1899— $\frac{30}{9}$ 1900	$\frac{1}{10}$ 1900— $\frac{30}{9}$ 1901	$\frac{1}{10}$ 1901— $\frac{30}{9}$ 1902
	Sverrig	16,752,853	16,521,018	15,694,978
Rusland (Finland) . . .	15,170,051	22,318,692	29,693,541	28,618,892
Tyskland	980,733	1,113,357	566,899	844,164
Amerika	921,711	44,750	449,399	43,067
England	345,570	280,773	215,308	447,581
Andre Lande	118,913	33,242	23,312	23,709
Ialt	34,289,831	40,311,832	46,643,437	49,217,101

mærkes maa det ogsaa, at den umaadelige Stigning i Sibiriens Smørproduktion, hvorom der har været talt og skrevet saa meget, og hvori saa mange københavnske Smørfirmaer siges at være stærkt interesseret, ikke giver sig til Kjende ved nogen større Tilførsel af russisk Smør her til Danmark.

Indførselen af Smør fra Rusland til Danmark
i Millioner Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1897—1898	2.3	2.1	5.4	5.0	14.8
1898—1899	2.3	1.6	5.0	6.3	15.7
1899—1900	2.4	2.1	6.6	11.3	22.4
1900—1901	5.0	4.1	8.2	12.3	29.6
1901—1902	5.7	3.2	10.3	9.4	28.6

Næsten hele Indførselen af Smør sker til København, nemlig 46.6 Mill. Pd., hvortil maa føjes $1\frac{1}{2}$ Mill. Pd. svensk Smør i hele Vognladninger over Helsingør. End-

videre sendes der af svensk Smør c. $\frac{1}{2}$ Mill. Pd. over Frederikshavn og af Smør fra Sønderjylland c. $\frac{1}{2}$ Mill. Pd. over Esbjerg. Iøvrigt er det kun ganske smaa Partier af Smør, der indføres ved en Mængde forskellige Provinstoldsteder, og den Omstændighed, at det angives at komme dels fra Tyskland og dels fra Østerrig, tyder paa, at det er Smør af de aller simpleste og billigste Kvaliteter.

Smørudførselen her fra Danmark ses af omstaaende Tabel i det sidst forløbne Aar at være stegen ialt med 10 Millioner Pund, og hele denne Tilvæxt i Exporten er gaaet til England. Til Tyskland er sendt omtrent samme Mængde som det foregaaende Aar, og Exporten til alle de andre Lande er kun ubetydelig i Sammenligning med Exporten til England. — Da Udførselen er voxet med 10 Mill. Pd., og Smørindførselen her til Landet, som foran paavist, kun er tiltaget med c. $2\frac{1}{2}$ Mill. Pd., er Danmarks Overskudsudførsel i det forløbne Aar i Sammenligning med det nærmest foregaaende Aar alt-saa stegen c. $7\frac{1}{2}$ Mill. Pd., nemlig fra 118.9 til 126.3 Mill. Pd.

Denne Overskudsudførsels Fordeling i Kvartalerne ses af omstaaende Tabel, hvor det viser sig, at der i sidste Januar Kvartal er blevet udført over 35 Mill. Pd. Smør mere end der blev indført. Det er den største Overskudsudførsel af Smør, Danmark endnu har haft i noget Kvartal, og bemærkes kan det endvidere, at Tabellen viser, at Overskudsudførselen af Smør i Vinterhalvaaret, Oktober—Marts, nu er omtrent dobbelt saa stor som for 10 Aar siden, medens Overskudsudførselen af Sommersmør ikke er fordoblet i det samme Tidsrum, men endog i Aar viser en Nedgang i Sammenligning med det nærmest foregaaende Aar. Tabellen tyder paa, at Produktionen af Sommersmør har været mindre i 1902 end i 1901, og dette er i Overensstemmelse med, at statistisk Bureau i sin netop nu udkomne foreløbige Beretning om

Smørudførselen fra Danmark i Pund.

Til	$\frac{1}{10}$ 1898— $\frac{30}{9}$ 1899	$\frac{1}{10}$ 1899— $\frac{30}{9}$ 1900	$\frac{1}{10}$ 1900— $\frac{30}{9}$ 1901	$\frac{1}{10}$ 1901— $\frac{30}{9}$ 1902
	England	140,894,253	144,611,129	157,796,922
Tyskland	2,811,887	3,860,510	6,613,658	6,497,036
Sverrig	295,198	398,720	624,062	343,446
Norge	18,779	19,080	153,933	95,867
Holland	28,938	2,401	5,000	4,205
Belgien	68,760	50,528	30,028	57,116
Spanien	—	31,640	—	—
Frankrig	3,553	2,873	673	1,100
Amerika	2,470	24,338	14,472	12,280
Østasien	147,046	133,016	93,590	86,200
Andre Lande	98,050	158,489	199,474	139,711
Ialt	144,368,934	149,292,724	165,531,812	175,510,907

Danmarks Overskudsudførsel af Smør
i Millioner Pund.

	Oktober Kvartal	Januar Kvartal	April Kvartal	Juli Kvartal	Hele Aaret
1891—1892	16.4	18.4	18.0	16.3	69.1
1892—1893	15.6	18.1	19.5	18.6	71.8
1893—1894	16.1	21.2	22.0	23.5	82.8
1894—1895	13.5	23.3	23.2	20.0	80.0
1895—1896	20.8	20.5	27.6	21.3	90.2
1896—1897	19.3	23.8	29.0	20.3	92.4
1897—1898	23.2	25.8	30.0	30.0	109.0
1898—1899	25.8	27.7	31.5	25.1	110.1
1899—1900	25.3	30.8	30.8	22.1	109.0
1900—1901	27.0	29.2	34.0	28.7	118.9
1901—1902	30.1	35.2	32.7	28.3	126.3

Høstudbyttet i 1902 angiver, at Sommergræsningen har været ret tarvelig.

Til Bedømmelse af Margarineforbrugets Størrelse nu i Sammenligning med tidligere kan det anføres, at det i Aarene 1893—98 gennemsnitlig var 21.4 Mill. Pd., i 1898—99 var det 32.6, i 1899—1900 37.2, i 1900—1901 derimod 43.1 og i Finansaaret 1901—1902 endog 44.0 Mill. Pd., nemlig 38.5 Mill. Pd. dansk og 5.5 Mill. Pd. indført Margarine.

Udførselen af dansk og fremmed Smør

i Millioner Pund.

	Dansk Smør	Fremmed Smør			Ialt
		Toldberigtiget	Transiteret	Til-sammen	
1896—1897	103.0	20.3	4.8	25.1	128.1
1897—1898	118.8	20.1	4.1	24.2	143.0
1898—1899	123.8	16.1	4.5	20.6	144.4
1899—1900	121.6	22.0	5.7	27.7	149.3
1900—1901	128.8	28.3	8.4	36.7	165.5
1901—1902	139.5	28.9	7.1	36.0	175.5

Af det her fra Danmark udførte Smør var ifølge hoo-staaende Tabel 36 Mill. Pd., eller lidt over 20 pCt., fremmed Smør. Af disse 36 Mill. Pd. transiteredes c. en Femtedel, medens de fire Femtedele kom fra Smørhandlernes Lagerkjældere. Omtrent $\frac{1}{2}$ Mill. Pd. udførtes over Esbjerg, og c. $\frac{1}{2}$ Mill. Pd. transiteredes over Frederikshavn; de øvrige c. 35 Mill. Pd. exporteredes fra Kjøbenhavn, nemlig over 31 Mill. Pd. til England, lidt over 3 Mill. Pd. til Tyskland, 0.3 Mill. Pd. til Sverrig og kun mindre Paffier til Norge, Amerika og andre Lande.

Udførselen af Smør i hermetisk Pakning er i Aar tiltaget med c. $\frac{1}{2}$ Mill. Pd., men den er dog fremdeles kun af underordnet Betydning i Sammenligning med den

øvrige Export. De to Trediedele af Daasesmørret er gaaet til Tyskland, formodentlig for største Delen for at sendes videre over Hamborg. — Her maa det nævnes, at naar der i de ugentlige Exportangivelser Aaret rundt tales om Smør i Kasser, da er det for største Delen ikke hermetisk pakket Smør, men Smør, afvejet i et og to Punds Stykker, i Paphylstre eller blot i Pergament, som særlig fra Pakkerierne i Esbjerg og Haslev exporteres i Trækasser af forskellig Størrelse.

Udførselen af Smør i Daaser
i Millioner Pund.

Til	1897-98	1898-99	1899-1900	1900-1901	1901-1902
England	1.382	1.101	1.557	1.437	1.365
Tyskland	1.947	2.235	1.941	2.432	2.845
Andre Lande ..	0.208	0.238	0.221	0.117	0.215
Ialt...	3.537	3.574	3.719	3.986	4.425

Exporten til England ses i hosstaaende Tabel at være foregaaet fra ikke mindre end 10 forskellige danske Havne, og særlig maa det paapeges, at over en Trediedel af det danske Smør exporteres fra Esbjerg, nemlig $50\frac{1}{2}$ Mill. Pd. af $139\frac{1}{2}$ Mill. Pd., medens der fra Kjøbenhavn kun exporteres $80 \div 35 = 45$ Mill. Pd., eller netop lige saa meget som fra de øvrige 8 Provinshavne tilsammen.

Frosten har i det forløbne Aar ikke lagt nogen Hindring i Vejen for de mange forskellige Havnes Besejling, og kommer der nu en lang Isvinter, er der saavel i Aalborg som i Odense og her i Kjøbenhavn truffen bekostelige Foranstaltninger for ved Hjælp af kraftige Isbrydere at opretholde Dampskibsforbindelserne med England.

En besynderlig Uro og Ængstelse blandt Producenterne foranledigedes i Maj Maaned af nogle af de danske Smørhandlere derved, at de sendte forskellige Skrivelser ud og forlangte, at Mælkerierne skulde garantere, at deres

Udførselen af Smør til England
i Millioner Pund.

Fra	1897-98	1898-99	1899-1900	1900-1901	1901-1902
Kjøbenhavn....	73.196	65.251	66.110	75.884	79.957
Esbjerg.....	32.077	37.910	42.825	45.673	51.188
Odense.....	9.281	11.762	10.240	11.075	12.206
Aarhus.....	8.312	8.350	8.419	8.705	9.936
Randers.....	5.157	5.096	3.988	3.665	3.384
Aalborg.....	3.339	3.539	3.599	4.314	2.799
Svendborg.....	2.747	3.089	2.897	2.670	2.391
Frederikshavn..	2.370	2.340	2.664	3.002	2.955
Horsens.....	1.101	1.322	0.469	»	»
Nykjøbing F. ..	0.994	1.133	1.221	0.665	0.972
Nakskov.....	0.983	1.093	2.097	2.084	2.487
Nyborg.....	»	»	0.082	»	»
Ialt...	139.557	140.894	144.611	157.707	168.275

Smør ikke indeholdt over 16 pCt. Vand samt forpligtede sig til at bære alle Tab og Udgifter i Tilfælde af, at Smørret skulde blive konfiskeret i England, fordi det mistænkte for at have for stort Vandindhold. Aarsagen til dette forhastede og urimelige Forlangende fra Smørhandlernes Side var, at Landbrugsdepartementet i London den 22de April offentliggjorde følgende Bestemmelse:

- 1) Naar en Prøve Smørs Vandindhold overstiger 16 pCt., skal det, indtil det modsatte bevises, anses for forfalsket formedelst for højt Vandindhold.
- 2) Denne Bestemmelse omfatter Storbritannien, men ikke Irland.
- 3) Denne Bestemmelse træder i Kraft 15de Maj 1902.
- 4) Denne Bestemmelse maa citeres som »Reglement for Salg af Smør« 1902.

Denne Offentliggjørelse gjorde nogle af Smørhandlerne nervøse. Uden at søge paalidelig Oplysning om, hvorvidt der var Udsigt til, at Smørret vilde blive beslaglagt

ved Prøveudtagningen, stillede de Krav om, at Mælkerierne skulde bære alle Tab og Udgifter, om end der jo ved Kontrakternes Afslutninger var handlet uden at tænke paa saadanne Muligheder. De besindigste Mælkeriformænd tøvede vel med at undertegne Forpligtelser, hvis Rækkevidde ikke kunde overses, men mange bleve meget bestyrkede over den Ulykke, der truede deres vigtigste Produktion, og det varede flere Uger, inden de ved Konsulent Fabers offentlige Udtalelser og de uforandrede Omsætningsforhold i England kom til Forstaaelse af, at deres Smørhandler havde set Faren meget større, end den i Virkeligheden var. Og efterhaanden blev da den Mening almindelig anerkjendt, at der vel var visse Forsigtighedsregler at iagttage ved Flødens og Smørrets Behandling paa Mælkerierne, men at dette engelske Reglement for Salg af Smør iøvrigt her i Danmark maa hilses med Tilfredshed, idet danske Mælkerier godt kan overholde den stillede Fordring, om at Vandindholdet skal være mindre end 16 pCt., medens bedragerisk Konkurrence derved vil blive modarbejdet.

Smørprisen har i det nu afsluttede Aar været noget mindre end i det nærmest foregaaende. Af omstaaende Tabel over Grosserersocietetets Topnotering ses, at Gjennemsnitsnoteringen for hele Aaret har været 95., medens den i 1900—01 var 98.0, men hertil maa bemærkes, at Overprisen er stegen i Aarets Løb med $\frac{1}{2}$ —1 Øre pr. Pd., og for nogle Mælkerier endnu mere, saaledes at Flertallet af Mælkerierne temmelig sikkert have faaet en højere Pris for Smørret i 1901—02 end de fik i 1898—99 og i 1899—1900, om end Gjennemsnitsnoteringen synes at angive det modsatte.

Alt for mange Mælkerier kunne stadig ikke afholde sig fra at slutte Aarskontrakter med Fastsættelse af en bestemt Overpris for hele det kommende Aar. Hyppigst er det vel nok saaledes, at denne Overpris ved Kontraktens Underskrift er højere end, hvad Mælkeriet hidtil har opnaaet, men naar Kontrakten træder i Kraft, er

Grosserersocietetets Topnotering.

Gjennemsnitspris i Øre pr. Pd.

	1896-97	1897-98	1898-99	1899-1900	1900-1901	1901-1902
November ..	98.0	97.3	99.0	101.0	104.6	103.0
December...	100.0	96.8	104.0	104.0	106.8	100.0
Januar	98.5	92.5	96.0	98.0	105.4	94.0
Februar	93.8	94.0	95.0	94.0	99.3	99.0
Marts	89.0	92.0	95.6	89.6	96.0	96.0
April	83.4	84.8	87.5	88.0	91.8	95.0
Maj	79.5	77.5	81.3	87.2	88.0	90.0
Juni	79.5	76.0	81.4	92.0	88.0	90.0
Juli	82.0	74.3	87.5	92.0	88.5	90.0
August	88.3	80.0	100.2	100.8	95.2	88.3
September ..	96.0	91.6	110.5	99.0	102.3	96.5
Oktober	93.0	99.5	110.3	100.8	107.2	101.0
Gjennemsnit for hele Aaret	90.1	88.1	95.65	95.5	98.0	95.1

det allerede almindeligt, at andre Mælkerier faa samme Pris, og nogle Maaneder senere viser det sig, at man har handlet dumt ved at binde sig for et helt Aar til at nøjes med den aftalte Overpris, thi nu faar mange Mælkerier mere, idet Grossererne simpelthen ganske naturlig lade Noteringen blive lavere i Forhold til Salgsprisen i England, alt efter som Overpriserne stige ved Afregningerne med Mælkerierne.

Indser man først, at den i Aarskontrakterne bestemt aftalte Overpris er Skyld i, at Noteringen stadig er vigende i Forhold til Priserne i England, maa man vel ogsaa indrømme, at det er meget uklogt at slutte Kontrakter paa denne vigende Basis. Vil man endelig slutte Kontrakter, bør disse kun indeholde Bestemmelser om Smørrets Levering, Opsigelsesfristen, hvor meget Smør, der skal i hver Fugstage o. l., men bedst er det iøvrigt for Mælkerierne slet ikke at have Kontrakter. Bliver man helt fri for dem

eller i hvert Fald for de for et langt Tidsrum bestemte Overpriser, blive Smørhandlerne ikke af disse stigende Overpriser foranledigede til at notere en lavere og lavere Pris, men kunne ventes at ville som samvittighedsfulde Mænd notere den Pris, der virkelig svarer til Salgsprisen paa Verdensmarkedet. — Bemærkes maa det, at der kan nævnes adskillige Mælkerier, der i en Aarrække have handlet med samme Smørexportør uden at have nogen som helst Kontrakt, og at der er mere end en reel Smørhandler, der ikke forlanger, at have Mælkerierne bundne ved nogen Kontrakt, samt endelig at mange Kontrakter jo kunne siges op med 2—3 Ugers Varsel.

Om Smørnoteringen i Aarets Løb maa det iøvrigt bemærkes, at den begyndte i November med 104, hvilket Tal gjentoges i tre Uger, derefter blev forladt og ikke mere blev naaet. I Januar blev Noteringen 96, og efter nogle Svingninger vedblev den at være 96 indtil 4de Uge i April, da den gik ned til 92. Derefter var den uafbrudt i 15 Uger 90, indtil den omsider midt i August gik ned til 87. I Slutningen af samme Maaned steg den dog atter til 91 og vedblev derefter at stige til den sidste Uge i September blev 101, hvilken Notering derefter blev staaende hele Oktober Maaned. Ialt blev Noteringen kun forandret 15 Gange i Aarets 52 Uger.

Til Slutning kan det endelig meddeles, at »Danske Mejeriers Smørmærkeforening«, der i Sommeren 1901 begyndte at lade sine Medlemmer mærke alt deres Smør med et fælles Varemærke, det af Foreningens Formand indregistrerede Lurmærke, i det forløbne Aar har faaet saa god Tilslutning, at Foreningen nu tæller over 1000 af Landets store Mælkerier, saaledes at nu snart alt det danske Smør, der exporteres herfra Landet, vil være mærket med Nationalmærket.
